

Política institucional per a la gestió de les dades de recerca

Versió 1 / Novembre 2024

i2CAT Foundation

The Internet Research Centre
C/ Gran Capità 2-4, Edifici Nexus I
2a planta, 08034 Barcelona

Índex

Preàmbul	3
1. Àmbit d'aplicació.....	3
2. Drets	3
3. Gestió de dades de recerca generades a i2CAT	4
3.1. Procés d'adquisició i emmagatzematge	4
3.2. Tractament, publicació i dipòsit.....	4
4. Responsabilitats.....	5
4.1. Responsabilitats del personal investigador	5
4.2. Responsabilitats d'altres àrees d'i2CAT	5
5. Validesa	6

Preàmbul.

La Fundació i2CAT, Internet Innovació Digital a Catalunya (en endavant, i2CAT) reconeix la importància de les dades de recerca i justifica la creació i l'adopció d'una política per donar suport a la seva gestió.

Entenem com a dades de recerca els registres numèrics, textuais, imatges, vídeos, sons o qualsevol altre format que participi activament com a fonts primàries per a la investigació científica, i que són comunament acceptats per validar els resultats d'investigació en la comunitat científica.

El present document haurà de mantenir-se actualitzat i haurà de ser revisat sempre que es produeixin canvis rellevants en el sistema d'informació o en l'organització del mateix. El contingut s'adequarà en tot moment, a les disposicions legislatives vigents en matèria de dades de recerca adequant la informació i el seu contingut d'acord amb la naturalesa de les dades, el seu tractament i les bases legals que el justifiquin.

1. Àmbit d'aplicació

La política següent és aplicable a tot el personal investigador en actiu del centre d'investigació. Les persones no afiliades directament amb i2CAT, personal investigador adscrit, però que en fan ús o hi estan físicament presents per desenvolupar activitats de recerca també es consideren membres de la institució pel que fa a aquesta política.

En el cas que les activitats de recerca estiguin finançades externament i tinguin altres condicions en relació a la gestió de dades de recerca de les estipulades en aquesta política, prevaldran les de la institució finançadora.

2. Drets

i2CAT identifica les dades de recerca com un element més de propietat intel·lectual. Per defecte, els drets que puguin derivar-se de la generació i la utilització de les dades vindran regulats per les normatives aplicables de la institució com són el *Reglament de Propietat Intel·lectual i Industrial*¹ i el *Document de Política General de Dades Personals*².

¹ Fundació i2CAT. "Reglament de Propietat Intel·lectual i Industrial (v3)." 2023.
<https://confluence.i2cat.net/display/IN/IPR+regulation>

² Fundació i2CAT. "Document de política general de dades personals" 2021.
<https://confluence.i2cat.net/display/IN/GDPR+policy?preview=%2F188940980%>

3. Gestió de dades de recerca generades a i2CAT

3.1. Procés d'adquisició i emmagatzematge

Les dades de recerca es dipositaran en la infraestructura que més s'adeqüi a les necessitats que presenten tan aviat com siguin obtingudes. Des del moment en que les dades es capturen, ja s'hi apliquen les previsions que s'estipulen en el corresponent pla de gestió de dades i en la política present.

Aquestes necessitats vindran pautades, primer de tot, per l'entitat finançadora del projecte d'investigació; seguidament, es tindran en consideració els acords pactats; i finalment, les necessitats restrictives de les dades per se, és a dir, espai o emmagatzematge, accessibilitat i protecció.

Les dades s'emmagatzemaran d'una manera correcta, completa, no adulterada i responsable. Caldrà la planificació prèvia si es requereixen mides, sistemes, eines, espais o servidors extra dels que disposa i2CAT.

i2CAT determinarà quins són els dipòsits reconeguts per a l'emmagatzematge i difusió de les dades de recerca. Aquesta infraestructura estarà formada per dipòsits propis, dipòsits cooperatius del CSUC i dipòsits externs.

3.2. Tractament, publicació i dipòsit

Les dades, un cop processades, es dipositaran tan aviat com siguin obtingudes en espais d'accés restringit o protegits. Les dades de recerca (datasets) generades per i2CAT són susceptibles de formar part d'un actiu tecnològic de la organització. Es per aquest motiu que cal tractar-les com un dret de propietat intel·lectual i industrial, i caldrà consultar amb l'àrea de Knowledge Technology Marketing (KTM) abans de fer-les públiques.

Les dades, un cop processades i llestes per la seva publicació, han de complir els Principis FAIR: hauran de ser trobables, accessibles, interoperables i reutilitzables³.

Trobables

- Es fomentarà l'ús d'identificadors normalitzats.
- Es fomentarà l'ús de metadades estàndard.
- Es fomentarà l'ús de metadades que facilitin el descobriment de les dades.

Accessibles

- S'identificaran les raons legals o contractuals per les que determinades dades no poden ser lliurement accessibles.
- Es documentarà quin programari i metodologies són necessàries emprar per usar les dades.

³ Wilkinson, M.D., et al. "The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship". Scientific Data, 3. 2016. <https://www.nature.com/articles/sdata201618>

- S'identificarà la necessitat de disposar de llicències per a un accés automatitzat a les dades.
- S'identificarà de forma clara quins col·lectius d'usuaris poden accedir en cada moment a unes determinades dades.

Interoperables

- Es fomentarà l'ús de formats de dades i de metadades que siguin estàndards i interoperables.
- Es fomentarà l'ús de metadades, vocabularis i ontologies que puguin ser mapejats per altres d'ús comú.

Reutilitzables

- Es fomentarà la utilització de llicències d'ús que permetin la reutilització dels continguts.
- Es reduiran els períodes d'embargament al mínim possible i s'encoratjarà que els dades estiguin disponibles el més aviat possible.
- Es documentarà en quins casos es restringirà la reutilització de determinades dades i per quina raó.

Llevat dels casos on calgui restringir l'accés a les dades per qüestions de confidencialitat, seguretat, privacitat o per acords amb terceres parts, les dades que es publiquin es faran de manera oberta, és a dir amb una llicència que permeti una reutilització àmplia.

El temps per emmagatzemar les dades d'un projecte dependrà de l'entitat finançadora. Per exemple, a Horizon Europe, es regirà per allò que s'estableixi a cada pla de gestió de dades, complint els principis FAIR.

i2CAT establirà un procediment específic per eliminar les dades quan finalitzi el termini de dipòsit, per raons legals o ètiques.

4. Responsabilitats

4.1. Responsabilitats del personal investigador

- Gestionar les dades obtingudes en una activitat de recerca d'acord amb aquesta política i les normatives d'i2CAT.
- Respectar la legislació aplicable, els principis ètics, i qualsevol requeriment determinat en la relació contractual comptant amb el suport i assessorament de les àrees d'EIDOS i PMO.
- Recollir, documentar, arxivar i publicar les dades seguint els principis establerts en aquesta política: dades trobables, accessibles, interoperables i reutilitzables.

4.2. Responsabilitats d'altres àrees d'i2CAT

- **Experimental Infrastructures, Digital Transformation, Open Science & Corporate Cybersecurity (EIDOS)**
 - Oferir els recursos i els mitjans per fer viable aquesta política: l'establiment d'un servei específic per a la gestió de dades de recerca, la infraestructura necessària i la formació del personal de la Fundació i2CAT.

- Desenvolupar i oferir la infraestructura necessària per emmagatzemar de forma segura les dades de recerca del personal investigador, i preservar-les un mínim de 5 anys assegurant-n'hi l'accés a les persones autoritzades durant aquest període.
 - Desenvolupar i oferir la infraestructura necessària per publicar les dades de recerca del personal investigador i preservar-les assegurant-ne l'accés al públic de forma permanent.
 - Garantir el finançament de l'emmagatzematge de dades quan se superi el mínim establert per la institució.
 - Donar suport i guia en tots els projectes en què se'ls requereixi i en l'elaboració de plans de gestió de dades al personal investigador que ho requereixi.
- **Project Manager Office (PMO)**
 - Donar suport en el projectes competitiu que coordini i2CAT.
 - Establir unes pautes per elaborar els plans de gestió de dades demanats als investigadors en l'exercici de les seves activitats.
 - Oferir formació, suport i consell als investigadors per a la gestió de les dades d'acord amb la legislació, els requeriments de les institucions finançadores, i qualsevol altra regulació rellevant.
 - **Knowledge and Technology Marketing (KTM)**
 - Elaborar recomanacions per assignar llicències a les dades i bases de dades de recerca.
 - La decisió sobre la protecció dels Resultats de Recerca propis i d'Actius Tecnològics recau sobre la Direcció d'i2CAT, a proposta de l'àrea de Knowledge and Technology Marketing (KTM).

5. Validesa

Aquesta política entrarà en vigor al dia següent de ser aprovada pel Patronat de la Fundació i2CAT i serà revisada com a mínim cada dos anys.